…Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

им. В. И. Ленина

…бурят-Монголой ҮНЭН

…СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 142 (7142)
ИЮНИИН
17
ПЯТНИЦА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Һү ба мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Республикын колхозуудай ба совхозуудай бүхы һаалишад болон мал адуулагшадта түрүү һаалишадай, мал адуулагшадай

ХАНДАЛГА

…эдэтэ нүхэд һаалишад ба мал …агшад!

…ветскэ Союзай Коммунистичес… …ртиин Центральна Комитедэй …кка Пленум малажалай про… …ууды үйлэдбэрилгые ойрын …жэлдэ хоёр ба хоёрһоо үлүү да… …э болгохо гэһэн туйлай шуха… …ойшолууланггүй бэелүүлхэ зо… … партиин үмэнэ, бүхы советскэ …й үмэнэ табиба. Республикын …шнгууд, колхозуудай ба МТС-… … худэлмэришэд энэ зорилгые …урбан жэл соо дүүргэхэ гэжэ …ууд соогоо хараалаа. Энэ жэлдэ …эр республикын колхозуудта …алгые 1,5—2 дахин ехэ болго… …ха үйлэдбэрилгые нилээд ехэд… …улгатай байнабди.

…СС-эй ЦК-гэй январска Плену… …табиһан зорилгонуудые бол… …онь урид дүүргэхын түлөө тэм… … республикын олохон колхо… …фермэнүүд ба һаалишад һү …а ба мяха үйлэдбэрилгые ехэд… …талаар зарим һайн дүнгүүдые …а. Байкало-Кударын аймагай …эй нэрэмжэтэ колхоз эдлүү… …газарай 100 гектар бүхэндэ …центнер һү, Прибайкальска ай… … Хрущевой нэрэмжэтэ ба «За… …Ильича» колхозууд тус бүри 54 …ер һү абаба.

…эңгын аймагай Молотовой нэ… …тэ колхоздо энэ оной 8 һарын … соо һаамхай үнеэн бүриһөө …итр һүн, Тарбагатайн аймагай …инай нэрэмжэтэ колхоздо энэ … һаамхай үнеэн бүриһөө 872 …һүн һаагдаа. Сэлэнгын аймагай … партсъездын нэрэмжэтэ, При… …льска аймагай «Заветы Ильи… …олхозууд, мүн хэдэн олон бусад …зууд һү һаалгые ехэдхэхэ та… …һайн дүнгүүдые туйлаба. Тар… …айн аймагай Ленинэй нэрэм… … колхозой 2-дохи һүнэй-товарна …эдэ (даагшань нүхэр Кушна… …бүхы 1954 ондо һаамхай үнеэн …һөө 490 литр һүн һаагдаһан бай… …аа, энэ оной 8 һарын туршада …ай үнеэн бүриһөө дунда жэ… …эр 690 литр һүн һаагдаа.

…еменной ба товарна фермэнүү… …арим һаалишад һү һааха та… …бүри һайн дүнгүүдые туйлаба. …гын аймагай Карл Марксын …жэтэ колхозой племенной фер… …һаалишан Долгоржап Цырен… …иева үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бү… … 5002 литр һү һааһан, тинхэдэ …ной 8 һара соо үнеэн бүриһөө … литр һү һааһан байна. Энэнь …эгшэ жэлэй энэ үе соо һаагда… …үнһөөнь 265 литрээр үлүү ехэ …ю.

…эңгын аймагай Маленковой нэ… …этэ колхозой племенной фер… …залуу һаалиша Дари Хайдапо… …лээд ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ … 8 һарын туршада үнеэн бүри… …2712 литр һү һааба. Энэнь үн… … жэлэй энэ үесынхиһээ 1502 …үлүү ехэ байна.

…нэй-товарна фермэнүүдэй һаа… …д үнгэрһэн 8 һара соо һайн ам… …а тэрэшэлэн туйлаба. Прибай… …ска аймагай «Заветы Ильича» …зой һаалишан З. И. Темникова … бүриһөө 1600 литр һү, Тарба… … аймагай Хрущевой нэрэмжэ… …лхозой һаалишан Г. И. Колту… … 1312 литр, Яруунын аймагай …нковой нэрэмжэтэ колхозой …шан Д. Базарова 1165 литр, …гатайн аймагай Ленинэй нэ… …этэ колхозой һаалишан П. П. …лева 1152 литр һү һааба.

…рим мал адуулагшад, фермэ… … ба колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ … үйлэдбэрилхэ талаар ехэ ам… …ануудые туйлаа. Сэлэнгын ай… … Сталинай нэрэмжэтэ колхозой …адуулагша нүхэр Амурова 121 …й залуу малые 120 үдэр соо бэлшээн таргалуулхадаа толгой бүхэнэй амидын шэгнүүрые 82,5 килограммаар дээшэлүүлбэ. Яруунын совхозой мал бэлшээн таргалуулха нэгэдэхи ба хоёрдохи гүүртэнүүдэй мал адуулагшад 205 толгой залуу малые харууһалхадаа 100 үдэр соо толгой бүхэнэй амидын шэгнүүрые 98—120 килограммаар дээшэлүүлбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ мал бэлшээн таргалуулха ба гахай шахажа таргалуулха ажалые зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 30 центнер сэбэр мяха абаба.

Гэбэшье, нүхэдүүд, энэ хадаа зарим колхозуудай, фермэнүүдэй, һаалишадай ба мал адуулагшадай амжалтанууд гээшэ. Республика дотор юрэнхы дээрээ малай ашаг шэмэ үгэлгэ тон бага хэбээрээ байна. Ажахын энэ оной 8 һарын туршада колхозуудай фермэнүүд дээрэ үнеэн бүриһөө оройдоо 270 литр һүн һаагдаа. Хэрбээ Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз гэхэ мэтын түрүү колхозуудта үнеэдэй һү үгэлгэ үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулхада хоёр дахин ехэ болоһон байгаа һаа, гээгдэжэ ябаһан колхозуудта тэрэнь бүри доошоо ороо. Закаменай, Мухаршэбэрэй,Ториин, Кударын, Ахын аймагуудай колхозууд һү һаалгаар илангаяа муу дүнгүүдтэй байна. 1955 ондо колхозуудай баталан абаһан һү һаалгын түсэб эдэ аймагуудта оройдоо 12—27 процент дүүргэгдээ.

Мал бэлшээн таргалуулха ехэ таатай зохид арга боломжын бии байбашье, олохон колхозууд, мүн совхозууд мяха тон багаар үйлэдбэрилнэ, дундаһаа доошо шадалтай олон толгой мал гүрэндэ тушаадаг ба худалдадаг байна. Энэ талаар Зэдын, Яруунын, Мухаршэбэрэй ба хэдэн бусад аймагууд илангаяа ехээр гээгдэжэ ябана.

Эдэ бүхы дутагдалнуудай шалтагаанинь юун болоноб? Зарим хүнүүд тэжээлэй дутагдалтай байһанине, нүгөөдүүлынь—малай үүлтэрэй шанарай муу байһанине шалтагаан болгоно. Зарим хүнүүд колхозой ямар нэгэн онсо байдалаар, олохон ушарта бэлшээри ба сабшалангай дутагдалтай байһанаар энээниие тайлбарилна. Гэбэшье, өөһэдынгөө дүй дүршэлые үндэһэ болгон, бидэнэр нимэ шалтагаануудые зүбшөөнэгүйбди. Республикын олохон колхозуудта һаалишадай ба мал адуулагшадай олонхинь малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гарган ажалланагүй. Һү ба мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ талаар колхоз бүхэндэ байдаг ехэ арга боломжонууд тон муугаар ашаглагдана.

Нүхэд колхознигууд, колхозуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ниитын малажалые саашадань хүгжөөхын түлөө, һү, мяха ба малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ энэ жэлдэ бүхы хэмжээгээр ехэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ гэжэ таанадые уряалнабди. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл һуларшагүй эршэ хүсэтэйгөөр ябуулхын тула ерэхэ жэлдэ мүрысөөгөө үргэлжэлүүлэе.

Нүхэд һаалишад ба мал адуулагшад! Үнеэдэй һү үгэлгые эрид ехэ болгохын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсохыетнай таанадые уряалнабди. Мүнөө бидэнэр һү һаалга ехэдхэхын түлөө тэмсэлэй эгээн шиидхэхы үедэ ороод ябанабди. Ажахын жэлэй дүүрэтэр үлэһэн сагай туршада республикын колхозууд дутагдалаа заһажа, урагшаа нилээд ехээр дабшажа шадаха юм.

Нүхэд һаалишад ба мал адуулагшад! Зунай сагай таатай зохид һарануудые нилээд ехэ ашагтай байхаар хэрэглэе гэжэ таанарые уряалнабди. Социалистическэ мүрысөөнэй ашаар һү һаалгын зунай 4 һарын туршада племенной фермэнүүдэй үнеэн бүриһөө 1000 литрһээ доошо бэшэ, һүнэй-товарна фермэнүүдэй үнеэн бүриһөө 500 литрһээ доошо бэшэ һү һаая.

Зунай сагта бэлшээридэ гараад мал өөрөө үбһэ ногоо хүсэд хүрэхөөр олохо юм гэжэ шиидээд, үнеэдые бүрин гүйсэдөөр эдеэлүүлхэ тухай анхаралаа табиһанай хэрэггүй гэжэ малажалай олохон хүдэлмэрилэгшэд эндүүрдэг байна. Иимэ һанал буруу байна, ажал хэрэгтэ ехэ хоро хүргэнэ. Үбһэ ногоон тон һайнаар ургаһан байгаашье һаа, зүндөө бэлшэжэ ябадаг үнеэд садатараа эдеэлдэггүй юм. Гуримгүйгөөр мал бэлшээһэн байгаа һаа, үбһэ ногооной дүрбэнэй нэгэ хуби шахуунь малда гэшхэгдэдэг ба малай тэжээл болгогдодоггүй юм.

Нүхэд һаалишад ба мал адуулагшад! Бэлшээриин газарые ээлжэлүүлэн мал бэлшээлгые үргэнөөр эмхидхэхэ, һаагдадаг ба бэлшээридэ таргалуулагдадаг малай гүүртэ бүхэндэ энэ түрүү аргые хэрэглэхэ гэжэ таанадые уряалнабди.

Республикын олонхи колхозууд зунай турша соо үнеэн бүриһөө суулхэдээ 4—5 литрһээ ехэ бэшэ һү һаана. Теэд бидэнэр зунай үедэ суудхэдээ 2—3 дахин ехэ һү һааха ёһотойбди. Хэрбээ гүүртэ бүхэндэ үнеэдые 3 дахин һаалга, түхэреэн суудхэ соо бэлшээлгэ эмхидхэбэл, ногоон кукуруза ба зелёнко нэмэжэ эдюулбэл, энээниие туйлажа болохо юм. Малые түхэреэн суудхэ соо бэлшээлгэ ехэхэн аша туһатай гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулаа. Тингэхэдэ үнеэд һүтэй болодог, бэлшээн таргалуулагдажа байһан малай амидын шэгнүүр ехээр дээшэлдэг юм.

Нүхэд һаалишад ба мал адуулагшад! Ногоон кукуруза ба зелёнко, мүн концентрированнэ тэжээл үнеэдтэ ехээр нэмэжэ эдюулгые үргэнөөр хэрэглэхыетнай, һаамхай үнеэд ба бэлшээн таргалуулагдажа байгаа малнуудые түхэреэн суудхэ соо бэлшээлгэ, үнеэдые 3 дахин һаалга эмхидхэхыетнай бидэнэр Танине уряалнабди.

Колхоз бүхэндэ мүнөө абтадаг байһанда орходоо һураггүй ехэ мяха үйлэдбэрилхэ арга боломжо бии. Гэхэтэй хамта, үнеэд олоороо һубайрна, тугалнууд гарзада оруулагдана, малай зунай адуулга муугаар эмхидхэгдэнэ, тэрэнэй эсэстэ гүрэндэ дундаһаа доошо шадалтай олон мал тушаагдажа ба худалдагдажа, мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ хэрэг хойшо татагдана.

Нүхэд һаалишад ба мал адуулагшад! Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхалга хадаа бүхыдөө манай хүдэлмэриһөө дулдыдаха. Тиимэһээ үнеэдэй һубайралгые, тугалнуудай гарзалалгые бүрин усадхажа, үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлэе.

Нүхэд, мал адуулагшад! Малай хододоо садхалан байхын, бүхы малай зундаа һайнаар бэлшээгдэхын, таргалуулагдажа байһан мал бүхэнэй амидынгаа шэгнүүрине зунай турша соо 100 килограммһаа бага бэшээр нэмээхын, гүрэндэ тарган ба дундаһаа дээшэ шадалтай малнуудай тушаагдахын тула бэлшээрине һайнаар ашаглахыетнай бидэнэр Танине уряалнабди.

Бидэнэр һү ба мяха үйлэдбэрилгынгөө гээгдэлые түргэнөөр усадхаха уряатайгаар Кударын, Бичурын, Закаменай, Ахын, Ториин ба Кяхтын аймагуудай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ тусгаар хандanабди, юундэб гэхэдэ, танай гээгдэл бүхы республикаяа хойшонь татана, колхозууд болон совхозуудай түрүү фермэнүүдэй показательнуудые доошолуулна.

Малай бэлшээлгын үедэ малшадай эрилтэнүүдтэ илангаяа анхаралтай байхыень колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые бидэнэр уряалнабди. Колхозуудай правленинүүд ба совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай зунай байрануудта һарабша сарай, мүн ясли болон кормушкануудые түхеэрхэ тушаа анхаралаа хандуулха, малажалай бригаданuудта ногоон тэжээл шэрэхэ саг үргэлжын транспорт үгэхэ ёһотой.

Бидэнэр урдаа ехэхэн зорилгонуудые табяабди, теэд тэрэнээ гансал өөһэдөөрэн бэелүүлхэмнай бэрхэтэйшэг байха гээшэ. Бидэнэртэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, мүн тоһоной заводууд ба сепараторна пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй туһалхань шухала байна.

Нүхэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Малажалые эрид хүгжөөхын түлөө хамтадаа тэмсэе. Һаалишад ба мал адуулагшадай һуралсал эмхидхэгты, малажалдахи түрүү дүй дүршэл шудалан дэлгэрүүлэгты, һаамхай үнеэдэй, бэлшээн таргалуулагдажа байгаа малай харууһалгын ба үнеэ һаалгын эрхим аргануудые, тугалнуудые түлжүүлгын ба мал бэлшээлгын түрүү аргануудые зоримгойгоор нэбтэрүүлэгты. Бидэнэр имагтал хамтынгаа хүсөөр хүдэлмэридөө һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабаринуудые түргэнөөр дүүргэжэ шадаха байнабди.

Нүхэд колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, механизаторнууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Фермэнүүдтэ ногоон конвейер, малай байрын-лагерьна харууһалга, хүдэлмэриин зүб гурим эмхидхэжэ нэбтэрүүлэе. Колхоз бүхэндэ малай байрануудые ба силоснэ түхеэрэлтэнүүдые бариха түсэбөө дүүргэе, тингэжэ бүхы малаа һайн байрануудаар, хүсэд хүрэхэ силосээр, кукурузын буурсагуудые силос болгоһон концентрированнэ тэжээлээр хангая. Малажалай фермэнүүдтэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые, илангаяа уһалуури, үнеэ һаалга ба тэжээл буйлуулгые хаа хаанагүй комплексноор механизацилая. Малай харууһалгые, племенной хүдэлмэрине ба малые зооветеринарнаар хангалгые һайжаруулая. Малые зүбөөр эдеэлүүлжэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлэе.

Ниитын малажалай гээгдэлые усадхахын, малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые эрид ехэдхэхын, һү, мяха болон бусад продуктнуудые тушааха ба худалдаха талаар гүрэнэйнгөө урдахи уялгые хараалагдаһан болзорһоо урид дүүргэхын, колхозуудай олзо доход, колхознигуудай ажалай түлбэри дээшэлүүлхын түлөө хамаг бүхы арга хүсэеэ элсүүлхыемнай гүрэнэй ба арад зоной интересүүд бидэнэр бүгэдэнһөө эрнэ.

Үнеэдһээ һү һаалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ малажалай товарна продукци ехээр абадаг болохын түлөө колхоз, совхоз ба аймаг бүхэндэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые бидэнэр уряалнабди. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллажа, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ, советскэ арадай ажана байдалые һайжаруулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулая.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

…емль соо июнийн 15-да СССР-…рховно Соведэй Президиумэй …улэгшэ К. Е. Ворошилов Ком…стическэ партиин ба советскэ …й үмэнэ элитэ ехэ габьяатай …найнгаа түлөө, мүн түрэһөөр … наһанайнгаа ойн гүйсэһэнтэй …рамдуулан шагнагдаһан СССР-…инистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинда Ленинэй орден, «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медаль, Социалистическэ Ажалай Геройн грамота барюулба.

К. Е. Ворошилов дээдэ шагнал абһантайнь дашарамдуулан Н. А. Булганинине халуунаар амаршалба, элүүр мэндэ ажаһуухые, мүн Советскэ социалистическэ гүрэнэй ба советскэ арадай аша туһада бэелүүлдэг гүрэнэй болон партийна ажал ябуулгадаа саашадаа амжалта туйлахыень тэрээндэ хүсэбэ.

Ленинэй орден ба Социалистическэ Ажалай Геройн тэмдэг абаха зуураа, Н. А. Булганин энэ дээдэ шагналай түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ халуун баясхалан хүргэбэ, социалистическэ Эхэ ороноо саашадань бэхижүүлхын тулада бүхы хүсэеэ үгэхэб гэжэ найдуулба.

Шагнал барюулха үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов байлсаба.

1955 ондо һү ехээр һаахын ба бэлшээн таргалуулагдажа байһан малай амидын шэгнүүрые дээшэлүүлхын түлөө Бурят-Монголой АССР-эй колхозуудай племенной болон һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишад, мал адуулагшадай социалистическэ мүрысөөнэй

УСЛОВИНУУД

Октябриин 1-нэй мэдээгээр 1955 оной ноябрь һарада мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаха.

Даажа байһан үнеэдэйнгээ тус бүриһөө жэлдэ 4000 литр ба тэрээнһээ дээшэ һү һааһан племенной фермэнүүдэй, 2000 литр ба тэрээнһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишадта нэгэдэхи шан—Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота оёдолой машинатайгаар барюулагдаха.

Даажа байһан үнеэдэйнгээ тус бүриһөө жэлдэ 3500-һаа 4000 литр хүрэтэр һү һааһан племенной фермэнүүдэй, 1750-һаа 2000 литр хүрэтэр һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишадта хоёрдохи шан — Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота сарбуугай часытайгаар барюулагдаха.

Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота абаһан һаалишадта БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үнэмшэлгэтэйгөөр «Республикын эрхим һаалишан» гэһэн нэрэзэргэ олгогдохо.

Племенной фермын өөрынгөө адуулжа байһан үнеэдэй тус бүриһөө 3000 литрһээ доошо бэшэ, һүнэй товарна фермэнүүдэй—1800 литрһээ доошо бэшэ һүнэй һаагдаад байхада һаалиин гүүртэ болон фермэнүүдэй адуулгашадта нэгэдэхи шан — Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота агнуурийн буутайгаар абаха байна.

Племенной фермын өөрынгөө адуулжа байһан үнеэдэй тус бүриһөө дунда зэргээр 2500-һаа 3000 литр хүрэтэр, һүнэй товарна фермэнүүдэй—1800 литрһээ доошо бэшэ һүнэй һаагдаад байхада һаалиин гүүртэнүүдэй адуулгашад хоёрдохи шан—Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота хармаанай часытайгаар абаха байна.

110 үдэр соо эбэртэ бодо мал бүхэнэй амидын шэгнүүрые 110 килограммһаа доошо бэшээр ехэ болгоһон, бэлшээриһээ буулгахадаа бүхы малаа дундаһаа дээшэ хүсэтэйгээр ба тарганаар тушааһан, малые бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдэй адуулгашадта нэгэдэхи шан — Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота агнуурийн буутайгаар барюулагдаха юм.

110 үдэр соо эбэртэ бодо мал бүхэнэй амидын шэгнүүрые 100 килограммһаа доошо бэшээр дээшэлүүлһэн, бэлшээриһээ буулгахадаа бүхы малаа дундаһаа дээшэ хүсэтэйгээр ба тарганаар тушааһан, малые бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдэй адуулгашадта хоёрдохи шан — Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота хармаанай часытайгаар барюулагдаха.

Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота абаһан һаалиин малай ба малые бэлшээн таргалуулха гүүртэнүүдэй адуулгашадта БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үнэмшэлгэтэйгөөр «Республикын эрхим адуулгашан» гэһэн нэрэзэргэ олгогдохо байна.

Үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 3000 литрһээ доошо бэшэ һү һааһан племенной фермэнүүдые, 1500 литрһээ доошо бэшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдые даагшанарта, мүн тэрэ колхозой зоотехнигүүдтэ нэгэдэхи шан—Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота сарбуугай часытайгаар барюулагдаха юм.

Үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 2500-һаа 3000 литр хүрэтэр һү һааһан племенной фермэнүүдые, 1500 литрһээ доошо бэшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдые даагшанарта, мүн тэрэ колхозой зоотехнигүүдтэ хоёрдохи шан—Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота стол дээрэ табиха, часытайгаар барюулагдаха байна.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй Обкомдо

1955 ондо һү, мяха абалгые дээшэлүүлхын түлөө һаалишад болон мал адуулгашадай социалистическэ мүрысөөнэй условинууд тухай

1955 ондо һү, мяха абалгые дээшэлүүлхын түлөө һаалишад болон мал адуулгашадай социалистическэ мүрысөөнэй условинуудые хаража үзөөд, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй обкомой бюро ингэжэ тогтообо:

1955 ондо һү ехээр һаахын түлөө республикын колхозуудай һаалишад болон мал адуулгашадай, племенной үнеэдэй болон һүнэй-товарна фермэнүүдэй социалистическэ мүрысөөнэй условинуудые батаалха.

1955 ондо һү, мяха абалгые дээшэлүүлхын түлөө һаалишад болон мал адуулгашадай социалистическэ мүрысөөнэй условинуудые харуулһан бюллетеньнүүдыеород, бурят хэлэн дээрэ 1500 хэһэг тиражтайгаар хэблэжэ, фермэ, гүүртэ бүхэндэ хүргэхэ гэжэ республикын Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

Социалистическэ мүрысөөнэй условинуудые колхозуудай һаалишад болон малшадай дунда үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха гэжэ КПСС-эй айкомуудые, МТС-үүд болон колхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха. Һү, мяха абалгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэдээ ажал хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь һүнэй-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ бодото туһаламжа үзүүлхэ, һаагдаһан һүнэй ба малай амидын шэгнүүрэй али зэргээр дээшэлжэ байһанай тоо бүридхэлые зүбөөр абажа байха.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Ташкент ерэбэ

ТАШКЕНТ, июниин 14. (ТАСС). Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру мүнөөдэр Тбилиссиһээ Ташкент ерэбэ. Тэрээнтэй хамта тэрэнэй басаган Индира Ганди, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Европейскэ таһагые даагша А. Хуссейн, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон ба Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посольствын нэгэдэхи секретарь П. Н. Кауль ерэлсэбэ.

Премьер-Министр Джавахарлал Неруе СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ Индиин Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. А. Меньшиков, СССР-эй МИД-эй Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков үдэшэжэ ябалсана.

Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон ташкентскэ аэродром дээрэ Дж. Неру ба тэрээнтэй хамта ябагшадые Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Узбекистанай компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. И. Ниязов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, Узбекскэ ССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Г. С. Султанов, ниитын болон хэблэлэй олон тоото түлөөлэгшэд угтаба.

Индиин Республикын, Советскэ Союзай ба Узбекскэ ССР-эй гимнүүд наадагдаа.

Советскэ Узбекистанай правительствын ба ажалшадай үмэнэһөө Н. А. Мухитдинов Дж. Неруе халуунаар амаршалба. Дж. Неру өөрынгөө харюугай үгэ соо халуунаар угтаһанай түлөө баясхалан хүргэжэ, Узбекистанай экономико ба культура хүгжөөлгэдэ, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ амжалтануудые туйлахыень хүсэбэ.

Аэродромһоо Джавахарлал Неругэй байха дача ошоһон харгыгаар Ташкентын ажаһуугшад айлшадые халуунаар амаршалаа.

ТАСС-эй уряалаар Советскэ Союзда айлшалжа ябаһан индийскэ бүлэг журналистнууд мүн лэ мүнөөдэр эндэ ерэлсээ.

Һаалишад болон малшадай

Зунай сагта үнеэдһээ һү һаалгые

Үнеэн бүхэниие тусгаар харууһалха

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишан нүхэр Воронцовагай үгэһөө

Би олон жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ ябанаб. Тэдэ үнеэдые хаража ябахадаа тэдэнэй абари зан, ямар хоолдо дуратайень мэдэдэг болохо юм байна. Богонёор хэлэхэдэ, удаан хүдэлхэдөө үнеэдэйшье мэдэдэг болохо, тэдэшнишье һаалишанаа мэдэдэг болохо юм. Хүн юундэб даа мал юушье мэдэдэггүй гэжэ һанадаг, тиимэ бэшэ, үнеэд гээшэшни яһала ойлгожо байдаг, гансал дуугардаггүй амитад гээшэ. Хэрбээ сухалтай ерээ һааш, һүеэ хүсэд табихагүй, тиихэдэ үнеэд өөрыгөө ээлдэ һурадаг, ондоо хүнэй ерэхэдэ бэшүүрхэдэг байна. Үни удаан хүдэлхэдөө эдэ бүгэдые бии хуу адаглажа абааб.

Энээниие юундэ тэмдэглэнэбши гэхэдэ, олон һаалишад үнеэдые онсо илгаае хараадаа абадаггүй, мал хадаа мал гээд лэ заримдаа хайша хэрэгээр хандадаг байна. Энээн дээрэһээ олон ушарта үнеэд һүеэ хаяа байса татадаг. Эдэ бүгэдые хараад үзэхэдэ, балай шухала бэшэ юрын хэрэг шэнги байха юм. Теэд үнеэдөө энэ жэжэ юумэнэй ниитын хэрэгтэ ехэ һаад тойбо ушаруулха болохо байна. Нэгэ нимэ жэшээ хараад үзэе. Хэдыхэн хоногоор суглаанда гү, али ямар нэгэн шалтагаанаар талаар ошоод ерэхэдэ, һаадаг үнеэд бага һү гарадаг болоод байдаг. Энэ жэлдэ би 2 һара тухай үбдөөд, ажалдаа ябаагүйб, теэд энэ саг соо 800 литрһээ бага бэшэ һүн дутуу һаагдаа.

Үнеэдые эдеэлүүлхэдэ, сэбэрлэхэ, харууһалхадаа эдэ бүгэдые заатагүй хараадаа абаха шухала. Элдэбын тэжээлдэ дуратай үнеэд байдаг. Зарим үнеэдтэ концентрат эдюулэн гэһэшни хубхай таргалаад, һү ородоггүй байдаг, тиимэнүүдтэ ондоо тэжээл эдюулдэгби. Һүнэй үдхэн, шэнгэн байха ушар баһал хоолһоо ехэнхинь болодог гэжэ адаглагдааб. Гадна, мал хаража ябаһан хүн малда дуратай байха ёһотой. Дурагүйгөөр хэһэн ажал мүртэй юумэн болодоггүй ха юм.

Саашан ажал тухайгаа тобшохоноор хэлэхэмни. Урдань ахар хорёод үнеэ харадаг һэм. Харин энэ жэлдэ 8 үнеэтэйб. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 4000 литр һү һааха уялгатайб. Ажахын жэлэй 8 һара соо үнеэн бүриһөө 2525 литр һү һаагааб. Нёдондо бүхэли жэл соо үнеэн бүриһөө 1900 литр һү һаагаа һэм. Минии даажа байһан үнеэд соо сүүдхэдээ 24 литр һү һаагадаг үнеэд бии. Мүнөө хаража байһан үнеэдни булташье өөрымни томо болгоһон малнууд юм. Тиимэһээ үнеэн бүхэнөө уг гарбалтайнь дууһан мэдэхэб. Энэ ушар хадаа минии ажалда баһал туһатай байна.

Комсомолецууд-һаалишад, хододоо түрүү зэргэдэ ябая!

Прибайкальска аймагай „Заветы Ильича" колхозой һаалишан нүхэр Налётовагай үгэһөө

Хүдөө колхозуудта ошожо, мал-ажал дээрэ хүдэлмэрилхые хүсэһэн комсомолой үүсхэлые Улан-Удын залуушуул халуунаар угтажа, хэдэн зуугаадаараа хүдөө гараһан байна. Тэдэнэй дунда мүн бишье, Пригороднэ районой үхибүүдэй гэрэй хүмүүжүүлэгшээр хүдэлмэрилжэ байһанаа, колхоз ошожо, һаалишан болохоо хүсэһэн байнаб. Комсомолой Пригороднэ райком минии гуйлтые хаража үзөөд, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоздо хүдэлмэрилхөөр эльгээгээ һэн.

Хүдэлмэрилхэ газартаа ерэһэмни колхозой түрүүлэгшэ Михаил Николаевич Вильмов, тэрэнэй орлогшо Никита Иванович Красиков хоёр комсомолоймни путёвкотой танилсаад, һүнэй-товарна фермэдэ һаалишан боложо ошохыемни дурадхаа һэн. Фермэдэ ошожо 10 үнеэ тушаажа абаад, хүдэлмэрилжэ захалһан байнаб. Тэрэ гэһээр 5 һара үнгэрбэ. Урдань һаалишанаар хүдэлмэрилжэ үзөөгүй дээрэһээ түрүүшээр нилээд олон бэрхэшээлнүүдтэй дайралдааб. Тушаажа абаһан үнеэдни туранхайнууд, зариманиинь сүүдхэдэ оройдоо литр һү үгэдэг байгаа. Тиигэбэшье, би зоригтойгоор, оролдосотойгоор ажаллаа һэм. Би хүдэлмэрилжэ эхилһэн түрүүшынгээ үдэрнүүдһээ захалаад түрүү һаалишадай жэшээгээр һү багаар үгэдэг үнеэдэйнгээ дэлэндэ ходо массаж хэжэ байдаг, зарим нэгыень аминдань байлгажа эдеэлүүлдэг, харууһалдаг болоһон байнаб. Тииһэмни һү тон багаар үгэдэг үнеэдни, жэшээлхэдэ, «Искатиха» гэжэ үнеэмни сүүдхэдэ, оройдоо литрһээ саана һү үгэдэггүй байһанаа 4—5 литр, байн байтараа 7—8 литр һү үгэдэг болоһон байна. Үбэлдөө үбһэ тэжээл элбэгтэйшье байгаа һаа, сүүдхэдэ 6—7 литрһээ дээшэ һү үгэдэггүй. «Шура», «Даша» гэжэ үнеэдни мүнөө 12—14 литр үгэдэг болоо.

Би һаалишанаар түрүүшынхеэ хүдэлмэрилжэ байбашье, 5 һара соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүхэнһөө 800 гаран литр һү һаагааб. Харин урда тээмни минии даажа байһан үнеэдые һаажа байһан һаалишан Пелагея Падерина ажахын жэлэй түрүүшын 3 һара соо оройдоол 200 гаран литр һү һааһан байна. Тиихэлээрээ мүнөө минии даажа байһан үнеэдэй тус бүриһөө үнгэрһэн 8 һара соо дунда зэргээр 1016 литр һүн һаагдаа. Энэ жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүхэнһөө 1800 литр һү һааха уялга абанаб.

Залуу һаалишад, комсомолой алдар нэрые улам дээшэнь үргэжэ ходоо түрүү зэргэдэ ябая!

Мүрысөөндэ оролсобобди

Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Шелиховэй үгэһөө

Урдань манай колхоз һү һаалгаар республикын колхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсодоггүй байһан юм. Теэд бүхы Түнхэнэй аймаг соошье республиканска мүрысөөндэ оролсохо колхозууд үгы байдаг һэн. Түнхэнэй аймагта үнеэдһээ рекордно ехэ һү һаахын аргагүй гэжэ хэлсэгдэдэг. Тэрэ буруу гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолой гараһанай һүүлдэ манай колхоз малажал эрхилэлгые үндэһөөрнь хубилгажа, хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые, наукын түйлалтануудые хэрэглэдэг болохо гэжэ шиидэһэн байна.

Тиин үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һааха аргые нэбтэрүүлжэ захалһан байнабди. Энэ арга хэрэглээд, һаалишад, малшадай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй ашаар ажахын жэлэй үнгэрэгшэ 8 һара соо үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 534 литр һү һаагаад байнабди. Харин жэлэймнай түсэб 700 литр юм. Үшөө зунай 4 һара байна. Эдэ һаранууд соо доодо захынь үшөө 500-гаад литр һү һааха аргатайбди.

Манай хүдэлмэридэ мүн һаад түбэг ушаруулдаг олон дутагдалнууд бии. Энэ жэлдэ манай колхоз 1200 гаран тонно орохо силоснэ барилгануудые хэхэ ёһотой. Теэд газар малталгымнай хүдэлмэридэ Түнхэнэй МТС туһалнагүй. Юуб гэхэдэ, МТС газар малталгын машинануудаар ехэ дутамаг юм. 9 колхозуудые хангажа байдаг энэ МТС-тэ оройдоол хоёрхон скрепер бии. Тэдэ хоёр скреперээр хэдэн мянган тоннын силоснэ барилгануудай нүхэнүүдые малтажа хүшхэрхэ аргын үгы байһаниинь мэдээжэ. Эгээл энэ ушарһаа боложо силосэй нүхэнүүд болон траншейнүүдые гараараа малтаха баатай болонобди. Манай фермынхид 500 тонно орохо силоснэ барилгануудые хэжэ захалба. Теэд МТС-һээ механизмын эльгээгдээгүй һаань, тэдэ барилганууд хэзээ дүүрэхэнь гээшэб? Республикын Хүдөө ажахын министерство манай МТС-тэ газар малталгын машинануудые нэмэжэ эльгээгээ һаань һайн байгаа. Тиихэдэ Түнхэнэй МТС барилгын модо бэлэдхэхэ, зөөхэ хүдэлмэридэмнай оройдоо туһалнагүй. Энэ жэлдэ МТС манай колхоздо нэгэшье кубометр модо зөөгөөгүй. Манай колхоздо ашаанай 6 машина бии. Теэд нэгэндэншье ашаа зөөхэ прицеп байхагүй. Прицеп хаа хаанагүй бэдэржэ оложо ядаабди. Колхозуудта нарядаар прицеп үгэдэг болоо һаа, һайн байгаа.

Хэды бэрхэшээлнүүдэй ушараашье һаань, манай колхозой гэшүүд энэ жэлдэ кукурузын баян ургаса ургуулжа, үнеэн бүхэндөө 6 — 7 тонно силос даража абаха ёһотой. Тиигэжэ бидэнэр энэ жэлдэ мянган литрһээ, хойто жэлдэ 1500 литрһээ доошо бэшэ һү һаажа, республикын колхозуудтай мүрысэдэг болохо гэжэ шиидээбди.

Зун—һү ехээр һааха эгээл таатай саг

Бурят-Монголой зооветеринарна институдай малажалай талаар кафедрые даагша нүхэр Александровагай үгэһөө

Манай республикын колхозууд болон совхозуудта гол түлэб зунай сагта ехэнхи һүн һаагдадаг. Тиимэһээ мүнөө һаалишад, малшадай хүдэлмэриин эгээл харюусалгатай саг ерэбэ. Ногооной үедэ малаа һайнаар адуулжа шадаал һаа һү ехээр һаахын түлөө оролдохо ёһотойбди. Зунай сагта ногоон тэжээл хэрэгтэй соогоо, ехээр эдижэ байһан үнеэн һү ехээр үгэхэһөө гадна, хүсэ шадал һайнаар абажа, ерэхэ үбэлжэлгые тэсэмгэйгээр үнгэргэхэ байна. Үбэлжэлгын үедэ хүсэ шадалаа һуларуулжа, тураагүй үнеэн хойто жэлдээ мүн лэ һү ехээр үгэдэг юм. Тэрэнһээ гадна, зунай сагта һайнаар таргалуулагдажа, хүсэ шадал һайнтайгаар үбэлжэлгэдэ оруулагдаһан үнеэд томо, энхэ элүүр тугал гаргадаг. Эдэ бүгэдые хуу ойлгожо, малшан, һаалишан, адуулгашан бүхэн зунай хүхэ ногооной ургажа байха үедэ малдаа хүсэ шадал һайнаар абхуулхын түлөө оролдохо зэргэтэй.

Зунай сагта бэлшээриин газарые зүбөөр ба һайнаар хэрэглэхэ гээшэ үнеэдэй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ, малые һайнаар таргалуулха хэрэгтэ айхабтар ехэ удхашанартай юм. Бэлшээриингээ газарые һэлгэжэ, мал адуулха аргые хаа хаанагүй хэрэглэхэ хэрэгтэй. Энэ арга хайшан гээд хэрэглэгдэдэг бэ гэхэдэ, бэлшээриин газарнууд уридшалан хэдэн хуби болгогдожо хубаагдадаг байна. Тиигээд, тэдэ газарнуудаа һэлгэжэ, нэгэ участок дээрэнь хэдэхэн үдэр соо үнеэдые бэлшээгээд, нүгөөдэдэнь орохо хэрэгтэй. Ингэжэ малые бэлшээхэдэ түрүүшын үдэрнүүдтэ адуулагдаһан бэлшээриин газарнуудай ногоон хэды хоноод байхада дахин һэргэжэ ургадаг. Тиимэһээ түрүүн бэлшээһэн газартаа хэды хоноод малнуудые дахин асаржа адуулхада хамаагүй. Бэлшээриин газар дээрэ малые тогтоожо, һайнаар эдеэлүүлээгүй һаа, һайн ногоо бэдэрээд, газар дүүрэн ябуултадаг, тиигэжэ хамаг ногоо гэшхэдэг юм. Адуулгашан малые дуран соонь орхихогүй, харин өөрөө тууха газартань туужа, залажа, тогтоожо бэлшээхэ ёһотой. Малые иигэжэ бэлшээхэдэ һайнаар сададаг юм. Зунай, сагта үнеэдые сүүдхэдээ доодо захань 12—14 час соо адуулха хэрэгтэй. Харин зарим газарта үнеэд орой болоһон хойно адуулганда гаргагдажа, зунай халуунда мүртэйгөөр эдеэлүүлэгдэнгүй, эртэ бусаагдадаг. Зундаа илангаяа үдэшэ үглөөнэй һэрюундэ малые адуулхада һайнаар эдеэлдэг юм. Һүниин сагта адуулгые эмхидхээ һаа, бүришье һайн. Оронойнмнай, мүн республикымнай олохон түрүү колхозууд зунай сагта бэлшээриин ногооной дутамаг байгаа һаань, һаамхай үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл эдюулэлсэдэг юм. Зундаа һаамхай үнеэдтэ таримал культурануудай ногоон эшэнүүдые сабшажа эдюулхэдэ һү үгэлгэеэ горьтойхоноор дээшэлүүлдэг.

Иигээд хаа хаанагүй үнеэдые үдэрэй гурба дахин һаадаг болохо шухала. Һү ехэтэй үнеэдые үдэрэй дүрбэ, үшөөшье оло дахин һаахада болохо. Үнгэрэгшэ жэлдэ Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан нүхэр Бурковада түхэреэн жэл соо үнеэдээ үдэрэй гурба һаахые дурадхаһан байгааб. Энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар нүхэр Буркова сүүдхэ соо үнеэн бүхэнһөө һү һаалгаяа нэгэ литрээр дээшэлүүлһэн байна. Харин энэ нэгэ литрые һарада, жэлдэ гаргаад үзөө һаа, хэды ехэ болоно гээшэб?!

Манай республикын колхозуудта мал үшөөл олоороо һубайрдаг зандаа. Малай олоороо һубайрдаг шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, тэдэнэр дан эртэ—хашараг байхадаа бухада оруулагдана. Хашарагтаа түрэһэн мал дабжааржа, саашадаа һубайрдаг. Тиимэһээ залуу малаа һайнаар түлжүүлжэ, хүсэд бэеынь бэелүүлжэ тугаллуулха хэрэгтэй.

Мүнөө үнеэдһээ һү ехээр һааха, малые таргалуулха эгээл таатай саг ерээд байна. Тиимэһээ зунай сагта һү ехээр һаахын, малдаа хүсэ шадал һайнаар абхуулхын түлөө тэмсэе.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөндэ хабаадагша һаалишад заседаниин забһарта хөөрэлдэжэ байна, (зүүн гарһаа) Г. И. Колтунова (Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз, Тарбагатай), Е. В. Хмелёва (Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз, Прибайкалье), В. А. Торгашина («8-ое Марта» колхоз, Иволга), Н. Ц. Мункуева (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Закамен), А. В. Михалёва (Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз, Тарбагатай), П. М. Михалёва (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, Тарбагатай) ба бусад.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэб

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Ковалёвагай үгэһөө

Урда жэлнүүдтэ бидэнэр үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохын тулада үнэхөөрөө тэмсэдэггүй, зоотехническэ заабариин ёһоор үнеэдэй харууһа эмхидхэдэггүй байһанаа энэ жэлдэ эли тодоор хараабди. Нёдондо намарһаа урагша бидэнэр үнеэдһээ гараха бүхы һүеынь бултыень һаажа шададаггүй байгаабди. Юуб гэхэдэ, үнеэдэй һаалгажа байхада һаагаад, шэргэхэдэнь орхёод, тэдэниие тусгаар һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалхые оролдодоггүй, тиигэд иигэд гээд лэ шобтороод байхадаа ехэ һү һаадаггүй, һаагдахашьегүй байгаа. Малажалаа иимээр эрхилхэдэмнай ниитыншье ажахыда гарзатай, манда өөһэдтэмнайшье олзо багатай байгаа.

Үнгэрэгшэ намар Ехэ-Куналейн МТС-эй мэргэжэлтэд, главна зоотехник Кулаковский түрүүтэй үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлэн һаалга эмхидхэхэ хэрэгтэмнай туһалалсаһан юм. Нёдондо зун манай колхоз үнеэдэй типовой байра бариһан, байрынгаа хажууда силос горьтойгоор дараһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүхэндэ 2—2 тонно силос даргдаа һэн. Тиигэжэ бүхы үнеэдээ уяад, байрадань байлгажа, зүбөөр эдеэлүүлэн һаажа эхилээ һэмди. Тиихэдэ үнеэн бүхэнэй онсо илгаае хараадаа абажа эдеэлүүлдэг болообди. Фермын бүхы хүдэлмэри тогтоогдоһон гуримай ёһоор хэгдэдэг болоо. Үнеэдые харууһалха, эдеэлүүлхэ зоотехническэ заабари бэелүүлэгдэдэг боложо, түрэхэ үнеэн бүхэниие тугаллахаһаань 2 һара урид шэргээдэг болообди. Эдэ бүхы заабаринуудые бэелүүлдэг болоһоной ашаар манай колхоз ажахын энэ жэлэй эхинһээ үнеэдһээ һү һаалгые 3 дахин дээшэлүүлжэ шадаа.

Үнеэдые зоотехническэ заабариин ёһоор эдеэлүүлхэ, харууһалха гээшэ һү һаалгые дээшэлүүлхэ тон шухала арга гэжэ манай һаалишад өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ батаар ойлгоо гээшэ. Энэ гуримаа саашадаашье нарииаар сахихын түлөө тэмсэхэбди. Урда жэлнүүдтэ үнеэдээ иигэжэ харууһалдаг, эдеэлүүлдэггүй байхадамнай сүүдхэдээ 6 литр һү үгэдэг үнеэдһээ мүнөө 20 литр һү гарана. Иигэжэ ажахын жэлэй 8 һарын турша соо даажа байһан үнеэн бүхэнһөө 115... литр һү һаагааб, нёдондо эдыдэ 5... литр һү һаагаад байгаа һэм. Нютагай үүлтэрэй үнеэдые һайнаар эдеэлүүлээ, харууһалаа һаа, ехэ һү һаажа болохо байһые энэ баримта элеэр гэршэлэн харуулна.

Зоотехническэ наукын ба түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые ажалдаа зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ ёһотойбди. Энэ жэлдэ үнеэдээ байрада байлгажа һаадаг болохотоёо хамта бидэнэр тугалнуудые эхэһээнь һалгаан, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлдэг болоһон байнабди.

Силос гээшэ үнеэдтэ юунһээшье үлүү тэжээл юм. Силос эдихэдэ үнеэд гансата һүтэй болодог. Манай колхоз энэ жэлдэ үнеэдтээ ехэ силос бэлдэхын тула оролдожо байна.

Ажахын энэ жэлдэ би даажа байһан үнеэн бүриһөө хоёр мянган литр һү һааха уялга абанхайб. Энээнээ заатагүй дүүргэжэ шадахаб.

Бэлшээрээ зүбөөр хэрэглээ

Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша Акинфеевэй үгэһөө

Ажахын энэ жэлэй 8 һара соо манай колхоз үнеэн бүриһөө 929 литр һү һаажа, республикын колхозуудай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо һү һаалгаяа хоёрһоо үлүүгээр дээшэлүүлээбди. Түрүү һаалишаднай колхозой үнеэдһээ дунда зэргээр һаагдаһан һүнһөө һураггүй ехые һаагаа. Жэшээнь, һаалишан Ефимова энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1337 литр, һаалишан Думнова 1009 литр һү үнеэн бүриһөө һаагаа. Манай колхозой һаалишад ажахын жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 2 мянган литр хүрэтэр һү һаахын түлөө тэмсэжэ байна.

Ажахын энэ жэлдэ үнеэдһээ һү һаалгые хайшан гээд иимээр дээшэлүүлээбибди гэхэдэ, нёдондо жэлэйхидэ орходоо үнеэдые һайнаар эдеэлүүлдэг болоһон байнабди. Үнеэдтэ силос эдюулхэдэ ехэ һүтэй болодог гэжэ бидэнэр өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ ойлгообди. Илангаяа кукурузаар дараһан силос үнеэдые ехэ һүтэй болгодог байна. 1954 ондо манай колхоз оройдоо 13 гектарта кукуруза тариһан байгаа. Энээнэй ургасаар хоёр зуугаад тонно силос дараа һэн. Энэ силос үнеэдтээ эдюулжэ, үбэлдөө ехэ һү һаагаабди гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Кукурузын силосэй амта таняад байхадаа бидэнэр энэ жэлдэ кукурузые 75 гектарта таряабди. Энээнэй ургасаар колхоз энэ жэлдэ ехэ силос даража шадаха.

Үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууһалхаһаа гадна, бидэнэр зунай сагта бэлшээриие бодомжотойгоор хэрэглэхын түлөө ехэ оролдодог гээшэбди. Манай колхозой эрхилэн байдалда бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ бүри тусгаар удхашанартай. Юуб гэхэдэ, манай энэ бэлшээриин нэлэнхы ехэ һайн газар байхагүй. Би мал адуулдаг хүн хадаа бэлшээрээ бодомжотойгоор хэрэглэхэтэеэ хамта, үнеэдые ногоондо садхаахын хойноһоо оролдодогби. Юуб гэхэдэ, зунай сагта үнеэдые һайнаар адуулаа хадаа һү ехэтэй байдаг. Бэлшээриин ногоое нэгэ доро малда гэшхүүлхэгүйн тулада тэрэнээ 9 участок болгожо хубаанхайб.

Үнеэдһээ һү ехээр һааха хэрэгтэ адуулгашад ехэ үүргэтэй. Тиимэһээ би саашадаа малаа бүри һайнаар адуулжа, һаалишадтаяа хамта үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө тэмсэхэ, республиканска мүрысөөндэ эзэлһэн түрүү һуурияа алдахагүйн түлөө бултадаа оролдохобди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөнэй заседаниин зал соо.

А. Мантаевай фото.

еспубликанска зүблөөн

—3 дахин ехэдхэхын түлөө тэмсэе!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүблөөндэ хабаадагшад (зүүн гарһаа): Хоринн аймаид: «Пламя» колхозой һаалишан Н. В. Вакуленко, «Путь на» колхозой МТФ-е даагша Б. А. Чимитдоржиев, Маленковой нэрэмжэтэ кол- һаалишан А. В. Корнилова, Байкало-Кударын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ зой малшан Я. И. Березовский, Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ зой һаалишан С. Р. Александрова, Закграйн аймагай XVIII партсъездын нэрэм- колхозой МТФ-е даагша И. Е. Потемкин, Боргойн совхозой һаалишан Т. В. Ду- гэгшэд заседаниин забһарта хөөрэлдэжэ байна.

Зоотехническэ эрилтэнүүдые бэелүүлхэ

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг Иволгын МТС-эй зоотехник нүхэр Потехинагай үгэһөө

ондо манай колхозой һүнэй- на фермэ үнеэн бүриһөө 833 һү һааһан байна. Яахадаа иимэ һүн һаагдаа гээшэб гэхэдэ, нэ- эр, үнеэд бултадаа сугтаа эг, кормушка- соо тэжээлынь үнеэдые амяар ынь уяад эдеэ- гүй байгаа- хоёрдохёор, фер- малай уһалуури уһалхаа ошото- үнеэд үбэлэй дэ даарадаг, халуунда анга- хүсэд уһалха й байгаа. Мүн ээ гадна үнеэд- эртөө оройдоо н һаалгадаг

эрэгшэ жэлэй багта фермые аар Г. И. Титов фермын ажалай эмхидхэл р һайжарһан байна. Тэрэ гэ- хойшо фермын һаалишад зоо- ческэ эрилтэнүүдые бэелүүлдэг оной, ажалай журам һайжа- анай ашаар горьтой амжалта жа шадаа. Үнгэрэгшэ 8 һарын да колхозой эрхим һаалишад ова 1084 литр, Мергинева 912 һү нютагай үүлтэрэй үнеэн бү- һааһан байха юм. Гадна, кол- гэрэгшэ найман һарын турша- эн бүриһөө 773 литр һү һаажа, блика дотороо зургаадахи һуу- абана.

ртиин ЦК-гэй январска Плену- оттоолые ойрын 2 жэлдэ дүүр- тула бидэнэр мүнөө ямар тү- , хараа бодолтой байнабибди э, манай колхоз мүнөө жэлдэ ктарта кукуруза таряа. Тэрээн- иин ургаса хуряажа, 800 тонно дараха түсэбтэйбди. Манай з мүнөө иимэ хэмжээнэй силос- рилгануудые хэжэ байна. Энэ мэридэнь барилгын бригада- туһалха зорилготойгоор фер- һаалишад өөһэдынгөө хүсөөр, түйшье һаа, силоснэ нэгэ нүхэ ха уялга абаа. Нютагай үнеэд- шмэтэ ба концентрированнэ тэ- жээл эдюулжэ, ехэ һү һаадаг болохо хүсэлэнтэйбди.

Үнеэдэй һүнэй тоһолигые амяар амяарнь хэмжэхэ, ехэ бага болоһыень ходоодоо бэшэжэ абадаг болохобди. Энэ хадаа саашадаа үнеэн бүхэнэй шанар элирүүлхэ хэрэгтэмнай ехэ туһатай байха. Гадна, ехэ һү гарадаг аад, үдхэн һүтэй һайн үүлтэрэй үнеэдые шэлэжэ, саашадаа үсхэбэрилхэ арга олгохо байна.

Зунай сагта һаамхай үнеэдтэ заатагүй ногоон тэжээл нэмэжэ эдюулхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгоор ногоон конвейер бии болгохо гэжэ 30 гектарта элдэб культурануудые таряабди. Сентябрь һарада үнеэдтээ силос эдюулхэ зорилготойгоор июлиин эхеэр эртын силос дараха‌бди. Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй эсэстэ үнеэдые тус бүридэнь амяар амяарнь харууһалга эмхидхээд, зүбөөр эдеэлүүлэн, горьтой һү һааха арга олдохо ёһотой.

Ажалай эмхидхэлые һайжаруулха талаар иимэ юумэн хэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ямар нэгэн һаалишанай ямар бэ даа шалтагаанаар үсөөхэн хоногой туршада ажалһаа сүлөөлэгдөө һаань, орондонь үнеэдыень һааха гурбан һаалишад фермэдэмнай бии. Гадна, энэ жэлһээ һаалишаднай ходо һэлгэгдэхээ болинхой.

Фермын ажал ехэтэй хүдэлмэрииие механизацилгаар манайда мүртэй юумэн хэгдэдэггүй. Тиимэһээ фермын ажал ехэтэй хүдэлмэрииие түргэнөөр механизацилха хэмжээ абаха шухала. Энэ зорилгоор манай колхоз мүнөө жэл һаалгын тусхай таһалгатай типовой байра барихаар хараална.

Зунай сагта үнеэдтээ ногоон тэжээл эдюулэлсэжэ байгаад, адуулгые зүбөөр эмхидхэжэ, һү ехээр һаахын түлөө манай һаалишад тэмсэхэ.

Малдаа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэхэмнай

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Молчановагай үгэһөө

нэр һаалишад, мал адуулгашад малажалай бусад хүдэлмэри- д мүнөөдэр дүй дүршэл тухай- өөрэлдэхэ гэжэ суглара‌бабди. и урда үгэ хэлэгшэ нүхэдэй е шагнажа һуу- малдаа шэмэ- тэжээл — силос бэлдэдэг ню- тал үнеэдһээ ээр һаагдадаг . Энэ ушарые жо байһан ма- колхоз мүнөө 500 гаран гек- кукуруза таряа. газар дээрэһээ узын һайн урга- ргуулбал хэдэн н тонно силос ка абаха арга- олохо байнабди. һайнтай куку- силос малдаа эдюулжэ бай- һаалгаая хэдэн дахин дээ- лхэ байһамнай лабтай. Мүнөө үзэхэдэ, кукуруза болбол эй һү үгэлгые дээшэлүүлхэ барагдашагүй арга боломжо манда нээжэ үгэхэ байна.

Бидэнэр өөһэдынгөө хүсөөр фермэ шадараа 50 гектарта кукуруза таряад ургуулжа байнабди. Тэрэ газартаа канава татажа, уһа оруулаабди. Мүн фермынгээ хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр силоснэ хоёр набтар башни барижа дүүргээд байнабди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ би даажа байһан нютагай үүлтэрэй үнеэндэйнгээ тус бүриһөө 1300 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа дүүргээ һэм. Энэ жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 1600 литрһээ доошо бэшэ һү һааха уялга абанхайб.

Энэ жэлдэ бидэнэр колхознигууд болон механизаторнуудай туһаламжатайгаар үбэлжэлгын үедэ фермынгээ малда хүсэд хүрэхэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэжэ абахамнай.

Мал олоор шахажа гүрэндөө тарган мяха тушаая, худалдая!

Закаменай аймагай „Победа" колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Цоктоевой үгэһөө

Гол түлэб малажал эрхилдэг туладаа манай колхозой гэшүүд КПСС-эй Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые айхабтар ехэ баяр баясхалантайгаар угтаһан байна. Юуб гэхэдэ, Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор малай ашаг шэмэ үгэлгые хайшан гэжэ дээшэлүүлхэ тухай тон тодорхой замууд заагдаһан байна.

Энэ жэлдэ манай колхозой гэшүүд ажал хүдэлмэридөө наукын түйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэжэ, үнеэдһээ һү һаалгаяа хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхэли жэл соо үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 400 литр һү һааһан байгаа һаа, ажахын жэлэй үнгэрэгшэ 8 һара соо 350 гаран литр һаагаад байнабди. Үшөө саанамнай манай эндэ һүнэй эгээл ехээр һаагдадаг зунай 4 һара үлөө. Эдэ һаранууд соо үшөө адагынь 400—500 литр һү һааха зорилготойбди. Бидэнэр нютагайшье үүлтэрэй үнеэдһээ ехэ һү һаажа болохо байһыень өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ ойлгожо абабабди. Энэ жэлдэ манай колхозой гэшүүд 100 гаран гектарта кукуруза тарижа, һайн ургаса ургуулха. Хойто жэлдэ үнеэн бүхэнһөө 1500 — 2000 литр һү һааха гэжэ шиидээбди.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор мяха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдаа. Урдань манай колхоз гүрэндэ туранхай мал тушаажа, олзо доход багаар абадаг байһан юм. Харин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа гүрэндэ тушааха, мүн худалдаха малнуудаа шахажа, һайнаар таргалуулдаг болохо гэжэ шиидэһэн байнабди. Тиин энэ жэлдэ 100 һубай мал илгажа, тусхай гүүртэ болгоод, һайн ногоотой холын бэлшээринүүдтэ гарганхайбди. Тэдэ бордожо байһан сарнуудһаа дунда зэргыень абажа хэлэхэдэ 2 центнерһээ доошо бэшэ сэбэр мяхан гараха байна. Һаяхан нэгэ сар алаад худалдаһамнай доторгүйгөөр ганса мяханиинь 19 пүүд байгаа. Тиигэжэ ганса сарһаа 8 мянга гаран түхэриг мүнгэн ороо. Нэгэ һайн сар шахажа таргалуулаад худалдахада гү, али гүрэндэ тушаахада нютагай үүлтэрэй 10 муу туранхай үнеэдэй тэнтэй болоно. Саашадаа бидэнэр гүрэндэ имагтал дундаһаа дээшэ хүсэтэй ба тарган малнуудые тушаадаг, худалдадаг болохо гэжэ шиидээбди.

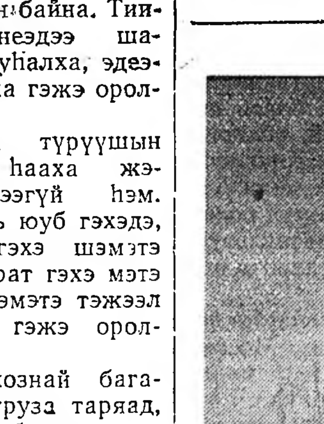
Тиихэдэ тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэдэ һураггүй түргэнөөр томо болоно, бэе томотой мал болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ эхыень хүхүүлэнгүйгөөр түлжүүлһэн тугалнууднай жэл болоод байхадаа центнер, центнер хахад шэгнүүртэй байгаа һэн. Харин эхыень хүхүүлжэ байхадаа хэдэ дахин шэшүүлжэ тажааруулжархиһан тугалнууднай буруун болоод ябахадаа арайхан гэжэ 70—80 килограмм болодог байгаа. Үнеэдые тугалдань хүхүүлэнгүйгөөр һааха арга хэрэглэхэдэ, нэгэ талаараа, һүн ехээр һаагдана, нүгөө талаараа, энхэ элүүрээр, түргэнөөр томо болгогдоно. Илангаяа түрүүшынхеэ түрэһэн гунжадые тугалдань хүхүүлжэ һургажа болохогүй. Энэ жэлдэ бидэнэр түрүүшынхеэ тугаллаха 70 гунжадые тусхай харууһанда байлгажа, түрэлгэдэнь бэлэдхэһэн байнабди. Мүнөө тэдэ гунжадаймнай 50-ниинь тугаллаад, хайдагаар һаалгажа байна. Тэдэнэрнай хуушан үнеэдһээ холо үлүү ехэ һү гаргана.

Залуу малаа һайнаар ба зүбөөр түлжүүлжэ, һубайнуудыень, мүн хүгшэржэ гологдоһонуудыень һайн бэлшээринүүдтэ бэлшээн таргалуулдаг, тиигэжэ гүрэндэ тарган малнуудые тушаадаг, худалдадаг болоё.

Ажалдаа түрүү арга хэрэглэхэбди

Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Чебунинагай үгэһөө

Үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлгэ хадаа гүрэн түрын удхашанартай хэрэг мүн гэжэ манай фермын һаалишад һайса мэдэдэг. Тиимэ һэн туладань бидэнэр, һаалишад, бүри мүнөө жэлһээ эхилэн үнеэдһээ һү һаалгые 2—3 дахин ехэ болгохо зорилго урдаа табяад ажаллажа байнабди.

Оройдоо 2-дохи жэлээ фермэдэ ажалланаб. 1953 ондо болоһон партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум ороной хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ зорилго табяа бэлэй. Энэ зорилгые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тулада би һаалишан болохо гэжэ шиидээд, 11 үнеэ тушаажа абаа һэм. Малажал дээрэ хүдэлхэдэ һонирхолтой, ажалайнь түлөөһэншье һайн байна. Тиимэһээ даажа абаһан үнеэдээ шадаал һаа һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ, саг соонь уһалха гэжэ оролдодогбди.

Һаалишан болоһон түрүүшын жэлдээ би үнеэдһээ һү һааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй һэм. Энээнэй шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхоздомнай малда үгэхэ шэмэтэ тэжээл, силос, концентрат гэхэ мэтэ угы байгаа. Үнеэдтэ шэмэтэ тэжээл үгэнгүй һү ехээр һааха гэжэ оролдоһонойшье үрэгүй.

Үнгэрһэн жэлдэ колхознай багахан талмай дээрэ кукуруза таряад, тэрэнээ бултыень силос болгожо дараһан байгаа. Һү һаалгые дээшэлүүлгэдэ кукурузын ашатай туһатай байһаниие бидэнэр имагтал энэ жэлдэ мэдэбэ гээшэбди. Силос болгожо дараһан кукурузаяа гаргажа малдаа үгэхэдэмнай үнеэднай хараа байса һүтэй болоо.

Даажа абаһан үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялгатайб. Ажахын жэлэй 8 һарын дүнгүүдээр хаража үзэхэдэ, энэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ аргатай байнаб. Найман һарын турша соо үнеэн бүриһөө 936 литр һү һаагааб. Ажахын жэлэй дүүрэтэр үшөө 4 һара байна. Энэ хадаа үнеэдэй эгээл һү ехэтэй байдаг саг болоно. Мүнөө ногоон гаража мал садажа захалаа. Гэбэшье, үнеэдтээ шэмэтэ тэжээл үгэлсэжэ байха хэрэгтэй. Тиигээд үнеэдээ нэгэ хэмдэ һааха гээшэ баһал ехэ удхашанартай.

Манай фермын һаалишад мүнөө үнеэдээ гурба дахин һаана. Үнеэдые һааха болзорые хэмнэжэ, наринаар сахиха шухала. Юуб гэхэдэ, үнеэд һаагдажа байһан хэмдээ дададаг, тэрээнһээ зааханшье оройтобол гү, али урид һаагдабал үнеэд һүеэ татадаг зантай. Һү ехээр һаахын тулада үнеэдые зүбөөр һаахые оролдонобди. Фермын олонхи үнеэд тугалгүйгөөр һаагдана. Тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа үнеэдые һаахада һүн ехээр абтана, түргэнөөр түлжэнэ.

Нүхэд залуушуул, малай фермэдэ хүдэлэе

Түнхэнэй аймагай „Путь Ленина" колхозой һаалишан Бандеевагай үгэһөө

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партиин ЦК-гэй январска Пленум тусгаар анхаралаа хандуулаа. Мүнөө манай колхозой гэшүүд ойрын жэлнүүдтэ һү, мяха, үндэгэ, нооһо ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэжэ байна.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ манай колхозой комсомольско организаци эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидээд, комсомольско гүүртэ бии болгоо. Би тэрэ гүүртэдэ һаалишанаар март һараһаа хүдэлмэрилжэ байнаб. Минии эжы 25 жэлдэ колхоздоо һаалишаар хүдэлөө. Эжыгээ даажа ябаһан үнеэдые тушаажа абанхайб.

Һаалишанаар хүдэлхэ гээшэ нэгэ талаараа һонин, хүндэтэй ажал, хоёрдохёор, манай хүдэлмэриие ехээр сэгнэдэг, «мал харахада ама тоһодохо» гэжэ ажалай түлбэри һайн. Нүхэд, комсомолецууд болон залуушуул, малажалда хүдэлхэеэ бэрхэшээнгүй, шэнэ мэргэжэлтэй болохын түлөө зоримгойгоор хүдэлэе гэжэ танда хэлэхэ байнаб.

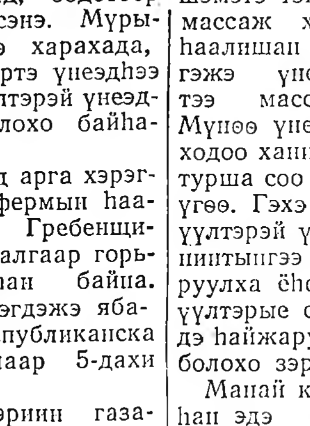
Үнеэдһээ һү ехээр һаахын тулада манай комсомольско гүүртэ юу хээб гэхэдэ, мал хараха шэнэ арга хэрэглэжэ эхилээбди. Энээнһээ урид үнеэдээ үдэртөө 2 һаадаг байгаа һаань, бидэнэр 3 һаадаг болообди. Урдань тугал хүхүүлжэ һаадаг байгаа һаань, тэдэниие эхэһээнь һалгаажа, үнеэдээ һаанабди. Тиихэдэ гүүртынгээ бүхы хүдэлмэриие тогтоогдоһон гуримай ёһоор хэдэг болообди. Үнеэдэй дэлэн ниидхэржэ массаж хэдэг, һаахынгаа урда ээ угаадагбди. Эдэ бүгэдын ашаар бидэнэр үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болоһон байнабди. Би март һараһаа хойшо үнеэн бүриһөө 405 литр һү һаагааб.

Үнеэдһээ үшөө ехэ һү һаахын түлөө бидэнэр оролдохобди, ехээр һааха арга биишье гээшэ. Юуб гэхэдэ, манай колхоз энэ жэлдэ 200 гектар кукуруза таряа. Энээнэй ургасаар ехэ силос дарагдаха, мүн һүнэй-товарна фермэдэ үнеэдэй 3 байра баригдажа байна. Мүнөө силоснэ барилга хэгдэнэ. Ерэхэ жэлдэ үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө бидэнэр бүхы хүсэеэ зорюулхабди.

Тэжээлые буйлуулжа эдюулхэ

Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Кушнарёвой үгэһөө

Урдань манай колхоз һү һаалгаар ехэ гээгдэдэг байһан юм. Ажахын энэ жэлэй эхин болотор иимэ байдалһаа хахасаагүйбди. Урда жэлнүүдтэ малажалые хүгжөөхэ гэһэн тогтоолнуудшье абтаа һэн, теэд бодото эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэнгүй, һайшаалтай үүсхэлнүүд хосордог байгаа.

Колхозой ниитын мал 2 фермэ боложо хубаагданхай. Тэдэнэй нэгыень би даанаб. Манай фермын һаалишад үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Эгээн түрүүн һаалишадай хоорондо бодото мүрысөөн дэлгэрһэн байна. Һаалишад бүхэн тус тустаа уялгануудые абаад, бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Мүрысөөнэй дүнгүүд дээрэһээ харахада, һаалишад гансал үүлтэртэ үнеэдһээ бэшэ, харин нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохо байһаниинь элирнэ.

Эгээл эдэ болон бусад арга хэрэглэһэнэй ашаар манай фермын һаалишад П. Ковалева, А. Гребенщикова болон бусад һү һаалгаар горьтойхон амжалта туйлаһан байна. Һү һаалгаар урдань гээгдэжэ ябаһан колхоз мүнөө республиканска мүрысөөндэ энээнэй ашаар 5-дахи һуури эзэлбэ.

Манай колхоз бэлшээриин газараар бага. Тиимэһээ зунай сагта малдаа ногоон тэжээл нэмэжэ эдюулхын тулада 60 гектар дээрэ ногоон конвейерэй тарилга хээбди. Энэ хадаа һү һаалгые дээшэлүүлгэдэ горьтойхон туһа болохо байна.

Малдаа шэмэтэ тэжээл үгэнгүй һү ехээр һаахын аргагүй. Манай фермын һаалишад малдаа силос эдюулдэг болоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, «Золотинка» гэжэ үнеэн урдань шэмэтэ тэжээл, кукурузын силос, концентрат эдеэгүйдөө һү багаар үгэдэг һэн. Мүнөө энэ үнеэн фермэ дээрээ эгээн ехэ һүтэй үнеэн болонхой. Үнгэрһэн 7 һарын турша соо «Золотинкаһаа» 2683 литр һү һаагдаа. Зарим үнеэд шэмэтэ тэжээл, концентрат эдихэдээ таргалхаһаа бэшэ, һү ехээр үгэдэггүй байна. Иимэ ушарта манай фермын һаалишад шэмэтэ тэжээл багашагаар үгөөд, массаж хэдэг байна. Жэшээнь, һаалишан А. Гребенщикова «Рая» гэжэ үнеэндээ 5 һарын саадатээ массаж хэжэ эхилээ һэн. Мүнөө үнеэниинь урданайхидаа орходоо хаһгүй ехэ һү үгэнэ. 5 һарын турша соо «Рая» үнеэн 2452 литр һү үгөө. Гэхэ зуура, бидэнэр нютагай үүлтэрэй үнеэдтээ найдаад байнгүй, ниитынгээ малай үүлтэрые һайжаруулха ёһотойбди, имагтал үнеэдэй үүлтэрые саг үргэлжэ, жэлһээ жэлдэ һайжаруулжа, һү ехэтэй үнеэдтэй болохо зэргэтэйбди.

Манай колхозой һаалишан туйлаһан эдэ амжалтаараа һанаагаа амарангүй, үнеэдһээ һү һаалгые саашадань дээшэлүүлжэ, партиин ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгые ойрын жэлнүүдтэ дүүргэхын түлөө хамаг хүсэеэ гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүдөө ажахын министр нүхэр Иванов Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Долгор Базаровада Хүндэлэлэй грамота, шан — гарай часы барюулжа байна.
А. Мантаевай фото.

Атомна энергиие амгалан хэрэгтэ ашаглаха хүдэлмэринүүдые хүгжөөхэ талаар Венгерскэ Арадай Республикада ба Болгариин Арадай Республикада Советскэ Союзай үзүүлхэ научна ба техническэ туһаламжа тухай

Ядерна физикын талаар шэнжэлэлгэ хүгжөөхын, амгалан зорилгоор атомна энерги хэрэглэхын тула научно-туршалгын базануудые байгуулха талаар Венгерскэ Арадай Республикада ба Болгариин Арадай Республикада научно-техническэ туһаламжа үзүүлхэ тухай Советскэ Правительствын дурадхалтай дашарамдуулан, эдэ асуудалнуудаар хэлсээ хэхын тула тус оронуудай делегацинууд майн һүүл багаар Москва ерэбэ. Эдэ оронуудай элитэ ехэ эрдэмтэд ба инженернүүд делегациин составта оролсоно.

Хэлсээндэ советскэ эрдэмтэд тэрэшэлэн хабаадалсаба. Туршалгын атомна котёлнуудай ба элементарна жэжэ хэһэгүүдые түргэдхэгшэ зүйлнүүдэй түхеэрэлгые түсэблэхэ, бэлэдхэхэ, табиха тухай тодорхой асуудалнууд, мүн ядерна физикын талаар, медицинэдэ, биологидо радиоактивна изотопуудые хэрэглэхэ талаар, наукын болон техникын бусад һалбаринуудаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри эдэ оронуудта эмхидхэлгэтэй, кадрнуудые бэлэдхэлгэтэй холбоотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Делегациин гэшүүд атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар шэнжэлэлгэ хэдэг Москва, Ленинград ба бусад городуудтахи СССР-эй научна эмхи зургаануудтай, тэрэшэлэн мүнөө хүдэлжэ байһан туршалгын атомна котёлнуудтай, элементарна жэжэ хэһэгүүдые түргэдхэгшэдтэй ба атомна электростанцитай танилсаба.

Энэ зүбшэн хэлсэлгын ашаар хэлсээнүүд баталагдаа. Советскэ зохихо организацинууд проектнэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ, мүн атомна туршалгын котёлнуудай ба элементарна жэжэ хэһэгүүдэй түргэдхэгшэдэй түхеэрэлгые Венгерскэ Арадай Республикада, Болгариин Арадай Республикада үгэхэ, эдэ котёлнуудта ба жэжэ хэһэгүүдые түргэдхэгшэдтэ хамаатай научно-техническэ шухала документациие түлөөһэгүйгөөр дамжуулан үгэхэ, мүн тэдэниие тааруулан табиха, үйлэдбэридэ оруулха ябадалдань техническэ туһаламжа үзүүлхэ. энээнэй тулада советскэ мэргэжэлтэдые эльгээхэ, атомна котёлнуудые хүдэлгэхын ба научна хүдэлмэри хэхын тула задаран бутардаг ба бусад материалнуудые хүсэд хүрэхөөр үгэхэ гэжэ эдэ хэлсээнүүдээр хараалагдана.

Тэрээнһээ гадна, ядерна физикын, радиохимиин, наукада болон техникэдэ изотопуудые хэрэглэлгын талаар, мүн атомна котёлнуудай техникын талаар научна хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд Венгерскэ Арадай Республикын ба Болгариин Арадай Республикын зохихо мэргэжэлтэдэй дундаһаа Советскэ Союзда бэлэдхэгдэхэ байна.

Хитадай автономно районуудай хүгжэлтэ

ПЕКИН, июниин 14. (ТАСС). Арадай Хитадай национальна үсөөнхид экономическа болон культурна байгуулалтын талаар ехэ амжалта туйлаба.

1954 оной эсэс хүрэтэр Хитадай Арадай Республикада 58 национальна автономно районууд байгуулагдаһан юм. Гуанси провинциин Чжуан гэжэ арад үндэһэтэнэй национальна район хадаа Хитадай эгээн олон хүн зонтой автономно район гээшэ. Тэндэ 8800 мянган хүн ажаһууна. Арадай засагай жэлнүүдтэ энэ районой национальна үсөөнхидэй олохон түлөөлэгшэд уула хадатай газарһаа тала газарта нүүжэ ерэбэ. Ажахыгаа түбхинүүлхынь тулада нүүжэ ерэгшэдтэ гүрэнһөө мүнгэ урьһаар үгтөө. Гүрэн тэдэниие хүдөө ажахын элдэб зэр зэмсэгүүдээр түлөөһэгүйгөөр хангаба. Шэнэ газар дээрэ нүүн ерэгшэд 400 му (1 му 0,06 га газартай адли) шэнэ газар элдүүрилбэ.

Гирин провинциин Яньбяньска корейскэ автономно райондо промышленна барилга түргэнөөр хүгжөөгдэнэ. Энэ районой арадай ажахыда промышленностиин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ 70 процент болобо. Хүдэлмэришэдэй үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхагдаа. Энэ районой профсоюзна организацинуудта 50 мянга гаран гэшүүд тоологдоно. Тэдэнэй хахадынь хүдэлмэришэд-кореецүүд байна.

Япониин коммунистическэ партиин буруушаал

ПЕКИН, июниин 14. (ТАСС). Японии коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы центральна орган хадаа Японии компартиин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Цунесабуро Такенака гэгшые полицейскэ засагаархидай арестовалһанда буруушаалаа мэдүүлһэн ба тэрэниие дары сүлөөлхые эриһэн байна гэжэ Синьхуа агентство Токиоһоо абтаһан мэдээсэлые баримталан дамжуулна.

Американска эзэмдэгшэ засагаархидай заабариин ёһоор урдада абтаһан тогтоолой үндэһөөр полици июниин 2-то Такенакые арестовалаа гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Сүүд энэ тогтоолые хүсэгүй гэжэ мэдүүлбэ. Тиимэһээ Такенакые арестовалга хадаа хүнэй эрхэдэ, арадай эрхэ сүлөөдэ хуули бусаар халдан добтолһон ябадал болоно гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Нэгэдэмэл Нацануудай организациин ойн баярай сессидэ СССР-эй делегаци Нью-Йорк ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 15. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовоор толгойлогдоһон СССР-эй делегаци Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ойн баярай сессидэ хабаадахын тула Сан-Франциско ошохо замдаа мүнөөдэр Нью-Йорк ерэбэ.

СССР-һээ США-да байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Г. Н. Зарубин, СССР-һээ ООН-до байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ А. А. Соболев, Польско Арадай Республикаһаа США-да байдаг посол Р. С. Пасовский, Польско Арадай Республикаһаа ООН-до байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Берецкий, Чехословацка Республикаһаа ООН-до байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Ульрих, ООН-эй дэргэдэхи СССР-эй түлөөлгэтэ зургаанай харюусалгата сотруднигууд, гадаадын америкэнска ба советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд Нью-Йоркско портдо СССР-эй делегациие угтаба.

В. М. Молотов хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ: «Бүхы дэлхэйдэ алдаршаһан Нью-Йоркын хүн зониие, мүн тэдээнтэй хамтадань бата бэхи эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын харилсан ажаллалгын түлөө, арадуудай хоорондын хани барисаа бэхижүүлхын түлөө Америкын Холбоото Штадуудта тэмсэжэ байһан бүхы хүнүүдые Советскэ Союзай делегациин үмэнэһөө би үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб».

ООН-эй үүргэ ба нэрэ хүндые бэхижүүлхэ шухала байһан тухай югославска газетэ бэшэнэ

БЕЛГРАД, июниин 14. (ТАСС). «Хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд» гэһэн гаршагтай Йоже Смоле гэгшын статьяе «Борба» газетэ толилбо.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин али бүхы талын нилээд ехэ эдэбхи гаргажа шадахаар шэнэ оршон байдал мүнөө бии боложо байна гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ. Гэбэшье, энэнь ООН-до гүрэнүүдэй ямараар хандаһанһаань дулдыдаха юм. Уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулха ба уласхоорондын тодорхой асуудалнуудые шиидхэхэ гэжэ оролдохыгоо хажуугаар, ООН-эй үүргэ ба нэрэ хүндэ бэхижүүлхые заабол оролдохо хэрэгтэй гэжэ СССР-эй, Югославиин правительствонуудай деклараци соо тон зүбөөр тэмдэглэгдэнэ.

ООН дотор эзэлхэ ёһотой һууриие Хитадай Арадай Республикада үгэһэнэй ашаар ООН-эй нэрэ хүндэ нилээд ехээр ургаха байгаа гэжэ деклараци зүбөөр тэмдэглэнэ. ООН-эй Уставай эрилтэнүүдтэ харюусаха бусад бүхы гүрэнүүдые энэ организациин гэшүүд болгон абаха гээшэ мүн лэ ехэ удхашанартай байха һэн.

Өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые ООН-эй хэрэглэжэ шадаагүй ушар тэрэнэй ажал-ябуулгада илангаяа Европодо ехээр нүлөөлнэ. 30 гаран гүрэнүүдэй байдаг Европоһоо оройдоо 16 гэшүүд ООН-до түлөөлэгдэнэ. ООН-до түлөөлэгдөөгүй угаа ехэ территори Европодо бии юм. Жэшээлхэдэ, Югославитай хилэ залгадаг 7 гүрэнүүдһээ миил 1 гүрэн (Греци) ООН-эй гэшүүн байна. Иимэ байдал ООН-эй эршэмтэй ажал-ябуулгада һаад хэнэ, Европын ниитэ байдалда муугаар нүлөөлнэ.

Алжиртахи байдал

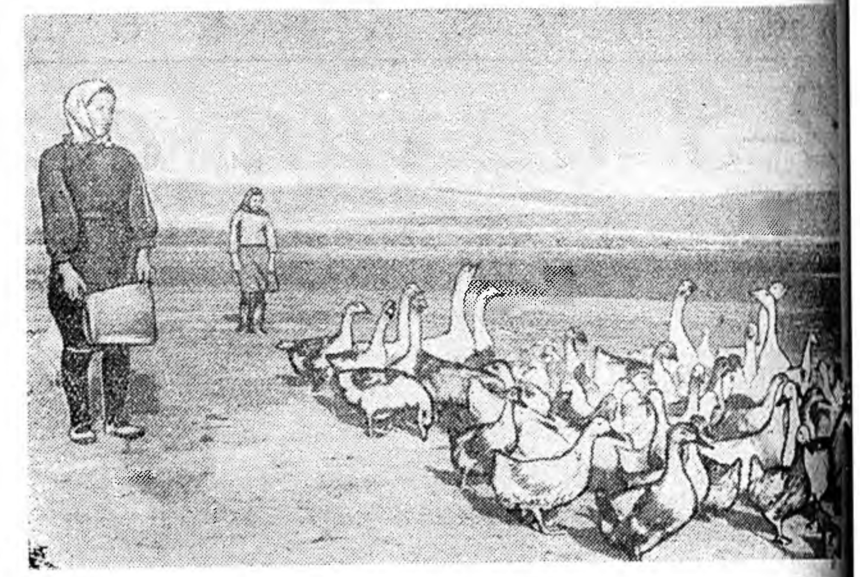
ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Константина, Алжир департаментнуудта французска сэрэгүүдэй (тэдэнэй тоо мүнөө 100 мянган хүн болобо) ба Алжирай буһалгаа хэгшэдэй отрядуудай хоорондо үдэр бүри тулалдаанууд боложо байна гэжэ парижска газетэнүүд мэдээсэнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ хоёр талаһаа олон хүн алагдаһан, шархатаһан байна.

Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Константина, Батна, Бискра, Бон ба бусад томо городуудай хүн зон колониальна засагаархидай политикые буруушааһанай тэмдэг болгон французска эд бараа худалдан абахаяа болибо.

Буһалгаанай хүдэлөө даран һүнөөхые оролдон, французска засагаархид Алжирта хэһээлтэ мүрдэлгэеэ шангадхаба. Апрелиин эхеэр ороной хэдэ хэдэн районуудта онсо шанга байдал бии болгогдожо, хэблэлдэ нарин шанга цензура тогтоохо, хүн зоной нэгэ газарһаа нүгөө газарта ошолгые хизаарлаха, нэгжэлгэ хэхэ, баагаар сүлэхэ гэхэ мэтын хэмжээнүүдые абаха гэжэ хараалагдаһан байгаа. Һаяхан французска правительство ороной үшөө хэдэн районуудта (Константина, Бон, Сетиф, Филиппвиль ба бусад) онсо байдал бии болгохо зүбшөөл Алжирай колониальна засагаархидта олгобо.

Франс Пресс агентствын мэдээнүүдэй ёһоор, Константина департаментда полици «шалган тодорхойлхын тулада» үдэр бүри зуу шахуу хүниие һаатуулан барина.

Һаяхан Тизи-Узу городой трибунал Алжирай хэдэн зониие элдэб болзорооор түрмэдэ хааха гэжэ сүүдлэбэ. Буу зэбсэг хуули бусаар хадагалба, буһалгаа хэгшэдтэ талархаба гэжэ алжирайхидые гэмнэһэн угаа олон «хэрэгүүд» сүүдүүдтэ обооронхой. Хэһээлтэ мүрдэлгэ хэгдэжэ байбашье, эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай ба өөһэдынгөө эрхэнүүдэй түлөө алжирайхидай тэмсэл һуларнагүй.

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой шубуунай фермэдэ 3700 тахяа, нугаһан ба галуунууд бии. Нёдондо энэ фермэһээ 23 мянган түхэриг олзо доход абтаа, мүнөө жэлдэ 85 мянган түхэригэй олзо доход абтахаар хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус колхозой эрхим шубуушан Н. Г. Мальцева шубуудые эдеэлүүлжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Хүдэлмэришэн-залуушуулай һургуулида

Хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулинууд манай орондо жэл ерэхэ бүри олошорно. Фабрика болон заводуудай, МТС-үүд болон колхозуудай олон тоото залуушуул хүдэлмэриингөө үдэрэй һүүлээр һургуулинуудай уужам һаруул классуудта ерэжэ, эрдэм бэлигээ дээшэлүүлнэ. Эдэнэр мүнөө экзаменаа барижа дүүргэжэ байна.

—Манай хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулида боложо үнгэрһэн зарим экзаменуудай дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, һуралсалай жэлэй турша соо һурагшадай оролдосотойгоор һуража гараһаниие нэн түрүүн гэршэлнэ,—гэжэ Улан-Удэ городой хүдэлмэришэн-залуушуулай 1-дэхи дунда һургуулиин директор Анастасия Сергеевна Смирнова хөөрэнэ.

Тус һургуулида хамта дээрээ 203 һурагшад класcһаа класста оролгын, мүн гүрэнэй экзаменуудые барижа, муу бэшээр һураһанаа харуулба.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ орходоо һуралсалай энэ жэлдэ гурбан арбадахи, хоёр долоодохи, наймадахи, юһэдэхи классууд хүдэлмэрилөө. Мүнөө 10-дахи классуудай 65 һурагшад һүүлшынгээ экзаменуудые барижа байна. Эдэнэрэй олонхинь һургуулияа дүүргээд, саашадаа һуралсаха юм. Жэшээлхэдэ, һурагшад Георгий Усов, Александр Прутовой, Александра Суворова гэгшэд техническэ институдуудта һуралсаха хүсэлэнтэй. Тиихэдэ 8-дахи классай 20 һурагшад экзаменаа һайнаар барижа, 9-дэхи класста орохо болоо. Хоёр долоодохи классуудай 30 гаран һурагшад һүүлшынгээ экзаменуудые һайн барижа, удаадахи классуудта орохо болоһон байна. Тус классуудай һурагшад Юрий Паршуков, Борис Самойлов гэгшэд экзаменуудаа эрхим һайнаар барижа дүүргэбэ.

Энэ һургуули мүнөө жэлдэ һуралсалайнгаа 11-дэхи жэлые дүүргэжэ байна.

Уржадэр 9-дэхи классайхид һүүлшынгээ экзамен барижа, һайн амжалтануудые харуулаа. Жэшээлхэдэ, һурагшад Анатолий Жуков, Иннокентий Соловьев, Вячеслав Разумов, Мария Маслова, Софья Буяртуева болон бусад «Шэнэ түүхэ» гэжэ предмедээр экзамен барихадаа «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа.

Б. Цыремпилов.

БОРОО ОРОБО

Республика доторнай һүүлшын 2—3 хоногто дулаан, үүлэтэй ба бүрхэг байгаа. Июниин 14 — 15-най үдэрнүүдтэ зарим нютагуудаар хура бороо оробо. Бичурын, Баргажанай, Мухаршэбэрэй, Ториин аймагуудта—2, Улан-Удэдэ—3, Кяхтада—4, Сэлэнгэдэ—7, Кабанскда 17 миллиметр хүрэтэр бороо ороһон байна.

Энэ ороһон бороо хүдөө ажахы ургамалнуудые шииг нойтоор ха[...] галгада ехэхэн туһатай байха.

И. Котов.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ ДҮРБЭДЭХИ СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй дүрбэдэхи сесси 1955 оной июниин 20-до, понедельнигтэ, үдэшын 7 часта ород драмын театрын байшан соо (Ленинэй үйлсөөр, № 46) болохо гэжэ городской Соведэй депутадуудта дуулгагдана.

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдкомо.

СССР-эй арадуудай спартакиадын урда тээ

Советскэ хүнүүдые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ физкультура, спорт угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Залуушуулые согтой солбоноор, түбэг бэрхэшээлнүүдһээ айдаггүйгөөр хүмүүжүүлхын тула манай арад зөөрэ гамнанагүй. Энэ анхарал оролдолгодонь спортсменүүд спортивна шэнэ шэнэ амжалтануудаар харюусана.

Манай республикын физкультурнигууд болон спортсменүүд КПСС-эй ЦК-гэй 1948 оной декабриин 27-ной түүхэтэ тогтоолые дүүргэлтэ болгон, һүүлэй жэлнүүдэй туршада зарим тэды амжалта туйлаа. Республикын спортивна организацинуудай хүдэлмэридэ мүнөө 50 мянга гаран залуушуул хабаадалсана. 20 мянган хүн спорт саг үргэлжэ эрхилнэ. Хүдөөгэй физкультурна коллективүүд нилээд олошороо. Тэдэ коллективүүд олон хүнэй хабаадалгатайгаар спортивна элдэб мүрысөөнүүдые эмхидхэнэ. Спортсменүүдэй спортивно-техническэ мэргэжэлые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаа. Хүнгэн атлетикээр, санаар, конькигаар ябалгаар, штанг үргэлгөөр һүүлэй хоёр жэлэй турша соо республика соо 132 шэнэ рекорд туйлагдаһан байна.

РСФСР-эй, СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ манай спортсменүүд олоороо хабаадалсажа, республикынгаа нэрэ хүндые алдаршуулдаг боложо байна.

Сибирьтэ, Дальна Востогто түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөнүүдтэ манай хүнгэн атледүүд, боксёрнууд, мотоциклистнүүд болон бусад түрүү һууринуудай али нэгые эзэлнэ. Хүнгэн атлетикээр, велосипедээр урилдалгаар, футбол, волейбол сохилгоор Сибириин ба Дальна Востогой түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөнүүдтэ хүдөөгэй спортсменүүд гурбадахи жэлээ командна түрүү һуури эзэлжэ байна.

Республикын эдир спортсменүүдэй мэргэжэл жэл бүри дээшэлнэ. Республикын эдиршүүлэй команда үнгэрэгшэ жэлдэ боксоор РСФСР-эй чемпионой нэрэзэргэдэ хүртөө. Хүнгэн атледүүд Сибирьтэ ба Дальна Востогто түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ мүн лэ 1-дэхи һуури эзэлээ.

Спортивна хүдэлмэри һайжаруулха талаар зарим тэды амжалта туйлагдабашье, спортивна хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ парти, правительствын табижа байһан эрилтэдэ үшөөл хүрөөдүй.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй арадуудай спартакиадые үнгэргэхэ тухай 1955 оной январьда тусхай тогтоол гаргаһан байна. Энэ тогтоолой гараһантай дашарамдуулагдан спортивна хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ бүри ехэ зорилго табигдана. 1956 оной июль, август һарада Москва городто СССР-эй арадуудай спартакиадые үнгэргэхэ тухай парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэри советскэ физкультурнигуудай ажабайдалдахи ехэ событи мүн болоно. Советскэ спортын түүхэ соо спортивна иимэ ехэ хэмжээ-ябуулга хэзээдэшье болоогүй юм. Мүн хилын саанашье иимэ ехэ хэмжээ-ябуулга болоогүй байна. XV олимпийскэ мүрысөөнүүд спортсменүүдэйнгээ хабаадалгаар ехэ мүрысөөн гэжэ тоологдодог байгаа. Тэдэ мүрысөөнүүдтэ долоо мянга шахуу спортсменүүд хабаадалсаһан юм. СССР-эй арадуудай спартакиадын болохоло Москва городой стадионууд, уһанай станцинууд болон спортивна залнуудта, мүн шоссей харгынуудаар 16 союзна республиканнуудай, тэрэшэлэн Москва, Ленинград городуудай 10 мянга шахуу физькультурнигууд мүрысэхэ байна.

СССР-эй арадуудай спартакиадада бэлэдхэлгэ ба тэрээниие үнгэргэлгэ хадаа колхозууд, совхозууд болон предприятинуудай, эмхи зургаанууд, һургуулинууд болон профсоюзуудай спортивна обществонуудай физкультурна коллективүүдэй ажалда шалгалта болохо.

СССР-эй арадуудай спартакиадын болохын урда тээ союзна болон автономно республиканууудай, областьнууд болон хизаарнуудай городуудта, заводууд, фабриканууд, эмхи зургаанууд, колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ олон тоото физкультурнигуудай хабаадалгатайгаар мүрысөөнүүд болохо ёһотой.

Российска Федерациин спартакиада 1956 оной июль һарада Москва городто болохо юм. Тэндэ 8 мянга шахуу хүн хабаадалсаха байна. Российска Федерациин спартакиадада 20 зүйлэй спортоор мүрысөөн болохо юм. Манай республика 200 эрхим спортсменүүдһээ бүридэһэн нэгэ суглуулагдамал командые тэрэ спартакиадада эльгээхэ байна.

БМАССР-эй спартакиадые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаад, РСФСР-эй арадуудай спартакиадада хабаадалсаха эрхэ олохын тула БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет энэ оной майн 6-да тусхай тогтоол гаргаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой зохилдуулагдан республика дотор болохо спартакиада хоёр болзор соо үнгэргэгдэхэ юм. Хүдөө нютагуудтахи 700 гаран спортсменүүд Улан-Удэ городто, нэгэдэхи болзортонь, августын 20-һоо мүрысэхэ байна. Хоёрдохи болзортонь Улан-Удэ, Кяхта, Бабушкин, Гусино-Озёрск городуудтахи һайндуранай спортивна обществынхид Улан-Удэ городто энэ оной сентябриин 10-һаа октябриин 14 болотор мүрысэхэ байна.

Хүдөө нютагуудтахи спортсменүүд спартакиадада 6 зүйлэй спортоор: хүнгэн атлетикээр, велосипедээр, урилдалгаар, уһанда тамаралгаар, футбол, волейбол сохилгоор, мүн буудалгаар мүрысэхэ юм. Городуудай, мүн һайндуранай спортивна обществонуудай спортсменүүд 12 зүйлэй спортоор спартакиадада мүрысэхэ байна. Хүнгэн атлетикээр, велосипедээр урилдалгаар, буудалгаар, уһанда тамаралгаар, гимнастикаар, боксоор, штанг үргэлгөөр, футбол, волейбол, баскетбол сохилгоор— хамта 10 зүйлэй спортоор тэдэнэр заатагүй мүрысэхэ юм. Энэ мүрысөөндэ хамта 700 шахуу хүн хабаадалсаха болоно.

Болохоёо байгаа республиканска спартакиада эгээн ехэ спортивна мүрысөөнүүдэй нэгэн болохо байна. Июнь һарын турша соо, мүн июль һарын нэгэдэхи хахадта колхозууд болон совхозуудта, МТС-үүд, эмхи зургаанууд, һургуулинууд болон предприятинуудта олон тоото залуушуулай хабаадалгатайгаар мүрысөөн болохо байна.

БМАССР-эй спартакиадые һайнаар угтахын түлөө физкультурна олохон коллективүүд ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Тэдэ коллективүүд залуушуулай дунда элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ, спартакиадын удхашанарые ойлгуулна. Жэшээнь, Тарбагатайда комсомольско-физкультурна эдэбхитэдэй районно суглаан боложо, тэндэ БМАССР-эй спартакиадада бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Суглаанай удаа тэндэ колхозуудай физкультурна коллективүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар үнгэргэгдэһэн байна.

Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй үүсхэлые бүгэдын жэшээ болгомоор байна. Энэ колхоздо физкультурна эхин организаци 1950 ондо байгуулагдаһан юм. Үнгэрһэн 4 жэлэй турша соо физкультурна коллектив нилээд бэхижэжэ, олон тоото хүнүүдые ГТО-гэй значогтой болгоо. Республикын суглуулагдамал командада хабаадалсаха спортсменүүд энэ коллективэй дундаһаа урган гараа. Эндэ спортивна элдэб хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Энэ колхозой гэшүүд байгша оной март һарада болоһон суглаан дээрээ спортивна хүдэлмэри һайжаруулха тушаа республикын бүхы эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудта хандаха гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаад, шэнэ уялгануудые абаһан юм.

Тэдэнэр «Колхозник» гэжэ һайндуранай спортивна обществын гэшүүдые 70 хүрэтэр олошоруулха, колхозно стадионоо барижа дүүргэхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан байгаа. Спортивна хэрэгсэл болон түхеэрэлгэнүүдые худалдажа абахын тулада колхозойнь правлени обществынхидта 2500 түхэриг мүнгэ табяа. Эндэ хамта дээрээ спортивна 5 секци байгуулагдаха байна. Энэ үүсхэл угаа ехэ һайшаалтай.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюз хүдөөгэй физкультурна эхин организацинуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Физкультурын, һайндуранай спортивна обществонуудай хэдэ хэдэн коллективүүд нэгэшье үдэрөө гээнгүйгөөр саг үргэлжэ бэлэдхэл хэжэ, олон хүнэй хабаадалгатай мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ.

Һайндуранай зарим обществонуудай спартакиадада муу бэшээр бэлэдхэжэ байбашье, республикын олонхи спортивна организацинууд үшөөл муугаар бэлэдхэнэ. СССР-эй арадуудай спартакиадые үнгэргэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой удхашанарые физкультурна олохон хүдэлмэрилэгшэд үшөөл ойлгоогүй, хуушанайхяараа ямаршье үүсхэлгүйгөөр ажаллажа байна. Инструкторнууд болон спортивна судьянууд республикын спартакиадада бэлэдхэхэ, тэрээниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Гэбэшье, һайндуранай олохон спортивна обществонууд, физкультура ба спортын районно, городской комитедүүд спортивна судьянууд болон инструкторнуудые бэлэдхэхэ талаар үшөө горьтой хүдэлмэри хэнэгүй.

Спортивна барилгануудые барихэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Тэрээнэй тулада залуушуулай хабаадалгатайгаар воскресниигүүдые үнгэргэбэл зүйтэй байна.

Спортивна секцинүүдэй хүдэлмэридэ саг үргэлжын анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Түрүү спортсменүүдэй спортивна техническэ туйлалтые эрид һайжаруулхын тула һайндуранай спортивна обществонуудай физкультура ба спортын комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон тренернүүд ехэ оролдолго гаргаха ёһотой. РСФСР-эй, СССР-эй арадуудай спартакиадада бэлэдхэхын тула 1955 оной зунай турша соо спортсменүүд ехэ оролдолго гаргаха зэргэтэй.

Энэ зун үнгэргэгдэхэ БМАССР-эй спартакиада манай республикын спортивна бүхы организацинуудай амжалтые элирүүлэн харуулха.

Б. САНДАНОВ, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16

Н -00483. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР Зак. № 3289.